

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Társadalmi problémák

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Szociológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Társadalmi problémák			A tantárgy kódja	ALM1403		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. PÉTER László egyetemi adjunktus						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. PÁSZTOR Gyöngyi egyetemi adjunktus						
2.4. Tanulmányi év	I	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					40
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					15
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászámja					119
3.8. A félév összórászámja					175
3.9. Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videokivetítő, internetkapcsolat
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Videokivetítő, internetkapcsolat

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/ kulcskompetenciák	<ul style="list-style-type: none">• Szociológiai kutatások tervezése és lebonyolítása (társadalmi adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése) szervezetekben és közösségekben; kulturális kutatások, piackutatások stb.• Társadalmi adatrendszerek kezelése;• Társadalmi problémák diagnosztizálása; közpolitikák és szociálpolitikai intézkedések elemzése, alkalmazása és értékelése;• Társadalmi problémák és konfliktusok azonosítása, elemzése (magyarázata) és megoldása szervezetekben és közösségekben;• Pályaorientációs és társadalmi beilleszkedést segítő tanácsadás;• A társadalmi kommunikáció elemzése.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none">• A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint a személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján;• A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empátikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása;• Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt;• Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	<p>C1. A hallgató/végzett hallgató ismeri, megfogalmazza és leírja azokat a fogalmakat, elméleteket és paradigmákat, amelyeket a társadalomkutatás során alkalmaznak az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, valamint elemzi ezek közötti kapcsolatokat és az alkalmazott módszertanokat a társadalmi struktúrák, folyamatok és dinamikák vizsgálatában.</p> <p>C2. A hallgató/végzett hallgató meghatározza, osztályozza és kiválasztja azokat a módszereket, technikákat és eljárásokat, amelyeket a társadalmi problémák kutatására és megoldására használnak.</p> <p>C7. A diák/végzős hallgató megfogalmazza a hipotéziseket és operacionalizálja a kulcsfogalmakat az emberi viselkedés, a csoportok, szervezetek és közösségek dinamikájának, valamint a társadalmi és kulturális tendenciák és hatások, továbbá ezek történetének és eredetének magyarázatához és értelmezéséhez.</p> <p>C8. A diák/végzős hallgató magyarázza és értelmezi a társadalmi valóságot, a társadalmi problémákat és konfliktusokat, valamint azonosítja az ezek megoldásához szükséges erőforrásokat és módszereket.</p>
Képességek	<p>A2. A hallgató/végzett hallgató képes azonosítani a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez szükséges megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket.</p> <p>A3. A diák/végzős hallgató konfliktus- és társadalmi problémamegoldó stratégiákat dolgoz ki és alkalmaz, miközben modelleket azonosít a társadalmi viselkedések előrejelzésére.</p> <p>A5. A diák/végzős hallgató azonosítja a kommunikáció sajátosságait társadalmi kontextusban, és ennek megfelelően kidolgozott kommunikációs stratégiákat hoz létre.</p>
Felelősség és önállóság	<p>R1. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi diagnózisokat készíteni és értelmezni az egyéneket, csoportokat, közösségeket vagy szervezeteket érintő társadalmi problémák vonatkozásában.</p> <p>R3. A diák/végzős hallgató elemzi az empirikus adatokat, valamint kritikusan és építő módon értékeli a szociokulturális kutatási megközelítéseket.</p> <p>R4. A diák/végzős hallgató elemzi és értékeli a konfliktushelyzeteket és a társadalmi problémák mértékét.</p> <p>R5. A diák/végzős hallgató értékeli a társadalmi diagnózisok, programok és politikák kidolgozásának és megvalósításának módjait.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>☑ Megismerkedés a társadalomtudományok alapvető fogalmaival, elméleteivel és magyarázó kereteivel.</p> <ul style="list-style-type: none">• Megismerkedés a legfontosabb társadalmi jelenségekkel, amelyek problémává válnak, és amelyek beavatkozást, illetve annak megtervezését igénylik.• A diákok képességének fejlesztése a kortárs társadalmi problémák megértésére, elemzésére és kritikai értelmezésére.
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A kurzus végére a diákok képesek lesznek:</p> <ul style="list-style-type: none">• Azonosítani és leírni a társadalmi problémákhoz kapcsolódó alapvető fogalmakat (pl. szegénység, egyenlőtlenség, kirekesztés, diszkrimináció, erőszak, migráció stb.).• Megmagyarázni, hogyan konstruálódnak, definiálódnak és kezelődnek a társadalmi problémák különböző társadalmi-kulturális és történelmi kontextusokban.• Elemezni azokat a strukturális, gazdasági, kulturális és politikai tényezőket, amelyek hozzájárulnak a társadalmi problémák megjelenéséhez és fennmaradásához.• Elméleti kereteket és empirikus példákat alkalmazni a kortárs társadalmi jelenségek kritikai megértéséhez.• Fejlesztani az érvelési és reflexiós képességet a társadalmi és etikai vonatkozások megértéséhez, amelyek a beavatkozások és közpolitikai intézkedések kapcsán felmerülnek.• Felismerni a társadalomkutatás szerepét a társadalmi problémák diagnosztizálásában és megoldásában, különböző szakmai területeken.
-------------------------------------	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A kurzus témáinak általános bemutatása. Az szervezési elemek tisztázása: bibliográfiai források, vizsgáztatás módja és a szemináriumok menete. Bevezető elméleti szempontok. Paradigmák, kutatási módszerek és eszközök, etikai dimenziók.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Bevezető elméleti szempontok. Paradigmák, kutatási módszerek és eszközök, etikai dimenziók.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
3. A társadalmi problémák globális kontextusa. Társadalmi kontextus. A gazdasági környezet változása: posztfordizmus, globalizáció, a társadalom „mekdonaldizációja”. Gazdasági problémák, a „negyedik világ” megjelenése. Posztfordizmus, kockázati társadalom, mekdonaldizáció, poszt-tranzíció, válság.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
4. Globális társadalmi problémák. A társadalmi egyenlőtlenség problémája. Meghatározások, az egyenlőtlenség formái, az egyenlőtlenség globális és nemzeti szinten. Szociálpolitika. A társadalmi egyenlőtlenség dimenziói, marginalizáció és kirekesztés. Jövedelmi, etnikai-faji, életkori és nemi egyenlőtlenségek.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
5. Globális társadalmi problémák. A szegénység mint társadalmi probléma. Meghatározások, elméleti szempontok és mutatók, okok. A jelenség szociológiai magyarázatai (paradigmák szerint). Szociálpolitika. A szegénység típusai, globális szegénység.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
6. Globális társadalmi problémák. Globális felmelegedés és túlnépesedés. Elméletek, okok, mutatók és statisztikai adatok. A jelenség szociológiai magyarázatai. Szociálpolitika. Éghajlatváltozás és társadalom, a környezet funkciói, negatív hatások.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	

7. Globális társadalmi problémák. A korrupció problémája. Meghatározások, jelenségek, okok, mutatók és statisztikai adatok. A jelenség szociológiai magyarázatai (paradigmák szerint). Szociálpolitika. Korrupció, vesztegetés, okok és negatív hatások.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
8. Globális társadalmi problémák. A terrorizmus problémája. Meghatározások és elméletek. Klasszikus és új terrorizmus, a terrorizmus globális közege. A jelenség szociológiai magyarázatai (paradigmák szerint). Közpolitikai intézkedések és terrorizmusellenes stratégiák.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
9. Társadalmi problémák intézményi szinten. A család intézményének problémái. A jelenség szociológiai magyarázatai (paradigmák szerint). Szociálpolitika. Válás, együttélés, termékenység, demográfiai átmenet, GLTB.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
10. Társadalmi problémák intézményi szinten. A munkaerőpiac diszfunkciói. Munkanélküliség, új foglalkoztatási formák, McWork, McJob. A munkaerőpiac duális modellje. A jelenség szociológiai magyarázatai (paradigmák szerint). Szociálpolitika. Részmunkaidő, out-, home-, insourcing és a globális gazdasági átalakulás.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
11. Társadalmi problémák intézményi szinten. A társadalmi tér átalakulása: infrastruktúra, lakhatási problémák, szegregáció, gettósodás és szuburbanizáció, elfelejtett közösségek, zárt lakóparkok, LULU; NIMBY. Szociálpolitika. Városi tér, kettéosztott város, szegénység, társadalmi és térbeli szegregáció, lakhatás.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
12. Társadalmi problémák a társadalmi szerepek szintjén. A deviancia kérdésköre. Meghatározások és megközelítések. Antiszociális viselkedés: agresszivitás és bűnözés. Fiatalkori bűnözés. Szociálpolitika. Társadalmi agresszivitás, bűnözés, bandák és „gangland”, társadalmi közöny.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
13. Társadalmi problémák a társadalmi szerepek szintjén II. Deviancia: szexuális deviancia, alkoholfogyasztás és kábítószer-használat. A jelenség szociológiai magyarázatai (paradigmák szerint). Szociálpolitika. Prostitúció, pornográfia, drogok.	Szóbeli előadás interaktív mozzanatokkal	
14. Ismétlés.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	

Könyvészet

Kötelező:

Peter Laszlo (2009) *TP 5.0. Elmelet es empiria ot globalis tarsadalmi problema vizsgalataban. (PS 5.0. Teorie si practica pe baza a cinci probleme sociale globale)*. Cluj: Editura Kriterion

Peter László (2006) *Vázlatok a szegénység szociológiájához. (Aspecte sociologice ala saraciei)* Cluj: Editura Universitara Clujeană

Andorka Rudolf (2000) *Bevezetés a szociológiába*. Budapest: Osiris Kiadó

Bassis, Michael S. – Gelles, Richard J. – Levine, Ann (1982) *Social Problems*. New York: Harcourt Brace Jovanovich, Inc

Henslin, M. James (2005) *Social Problems*. New York: Allyn and Bacon

Macionis, John J. (2004) *Social Problems*. New York: Prentice Hall

Peter László (2006) *Vázlatok a szegénység szociológiájához*. Kolozsvár: Kolozsvári Egyetemi Kiadó

Péter László (2007) “Ghetou si ghetoizare” In Zamfir, Catalin – Stanescu, Simona (2007) (coord) *Enciclopedia dezvoltarii sociale* (Dictionary of Social Development). Iasi: Polirom, co-autor Pásztor Gyöngyi p. 279-281

Péter László (2007) "Inegalitati de locuire" In Zamfir, Catalin – Stanescu, Simona (2007) (coord) *Enciclopedia dezvoltarii sociale* (Dictionary of Social Development). Iasi: Polirom, co-autor Pásztor Gyöngyi p. 315-316
 Péter László (2007) "Segregare sociala si spatiala" In Zamfir, Catalin – Stanescu, Simona (2007) (coord) *Enciclopedia dezvoltarii sociale* (Dictionary of Social Development). Iasi: Polirom, co-autor Pásztor Gyöngyi p.530-535
 Ritzer, George (2004) *Handbook of Social Problems*. SAGE: International

Kiegészítő

Blumer, Herbert (1975) „Social Problems as Collective Behaviour.” In *Social Problems* 1975 Vol. 18. p. 298-306
 Castells, Manuel (2000) *End of Millenium*. Blackwell Publishing: International Edition
 Fuller, Richard C. - Myers, Richard, R. (1941) „Some Aspects of Social Problems.” In *American Sociological Review* 1941(6) p. 24-33
 Fuller, Richard C. - Myers, Richard, R. (1941) „Some Aspects of Social Problems.” In *American Sociological Review* 1941(6) p. 24-33
 Gans, Herbert J. (1965) *The Urban Villagers. Group and Class in the Life of Italian American Slum*. New York: The Free Press
 Mauss, Armand L. (1975) *Social Problems as Social Movements*. Philadelphia: Philadelphia University Press
 Merton, Robert King (1976) „Epilogue. Social Problems and Social Theory.” In Merton, Robert King - Nisbet, John (1976) (eds.) *Contemporary Social Theory. 4th Edition*. New York: The Free Press p. 793-819
 Spector, Malcolm - Kitsuse, John I. (1975) „Social Problems: Re-Formulation.” In *Social Problems* 1975(21) p. 145-159

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Szervezési kérdések megbeszélése: a témák, a bibliográfiai források és a diákok feladatainak bemutatása.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Bevezetés a társadalmi problémák megközelítésébe I.	Heurisztikus vita	
3. Bevezetés a társadalmi problémák megközelítésébe II.	Heurisztikus vita	
4. Globális felmelegedés és túlnépesedés.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
5. A terrorizmus problémája. Meghatározások és elméletek.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
6. A társadalmi egyenlőtlenség problémája. Szegénység.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
7. Városi társadalmi problémák.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
8. A család intézményéhez kapcsolódó problémák.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
9. A munkaerőpiac diszfunkciói. Munkanélküliség, új foglalkoztatási formák, McWork, McJob. A munkaerőpiac duális modellje.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
10. Egészség és az egészségbiztosítási rendszer.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
11. A deviancia kérdésköre I.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
12. A deviancia kérdésköre II.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
13. Mikroszintű társadalmi problémák.	Bemutatás. Heurisztikus vita	
14. Ismétlés. A szemináriumi munkák bemutatása.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása Heurisztikus vita	

Könyvészet

Kötelező:

- Peter Laszlo (2009) *TP 5.0. Elmelet es empiria ot globalis tarsadalmi problema vizsgalataban. (PS 5.0. Teorie si practica pe baza a cinci probleme sociale globale)*. Cluj: Editura Kriterion
- Peter László (2006) *Vázlatok a szegénység szociológiájához. (Aspecte sociologice ala saraciei)* Cluj: Editura Universitara Clujeană
- Andorka Rudolf (2000) *Bevezetés a szociológiába*. Budapest: Osiris Kiadó
- Bassis, Michael S. – Gelles, Richard J. – Levine, Ann (1982) *Social Problems*. New York: Harcourt Brace Jovanovich, Inc
- Henslin, M. James (2005) *Social Problems*. New York: Allyn and Bacon
- Macionis, John J. (2004) *Social Problems*. New York: Prentice Hall
- Peter László (2006) *Vázlatok a szegénység szociológiájához*. Kolozsvár: Kolozsvári Egyetemi Kiadó
- Péter László (2007) "Ghetou si ghetoizare" In Zamfir, Catalin – Stanescu, Simona (2007) (coord) *Enciclopedia dezvoltarii sociale* (Dictionary of Social Development). Iasi: Polirom, co-autor Pásztor Gyöngyi p. 279-281
- Péter László (2007) "Inegalitati de locuire" In Zamfir, Catalin – Stanescu, Simona (2007) (coord) *Enciclopedia dezvoltarii sociale* (Dictionary of Social Development). Iasi: Polirom, co-autor Pásztor Gyöngyi p. 315-316
- Péter László (2007) "Segregare sociala si spatiala" In Zamfir, Catalin – Stanescu, Simona (2007) (coord) *Enciclopedia dezvoltarii sociale* (Dictionary of Social Development). Iasi: Polirom, co-autor Pásztor Gyöngyi p.530-535
- Ritzer, George (2004) *Handbook of Social Problems*. SAGE: International

Kiegészítő

- Blumer, Herbert (1975) „Social Problems as Collective Behaviour.” In *Social Problems* 1975 Vol. 18. p. 298-306
- Castells, Manuel (2000) *End of Millenium*. Blackwell Publishing: International Edition
- Fuller, Richard C. - Myers, Richard, R. (1941) „Some Aspects of Social Problems.” In *American Sociological Review* 1941(6) p. 24-33
- Fuller, Richard C. - Myers, Richard, R. (1941) „Some Aspects of Social Problems.” In *American Sociological Review* 1941(6) p. 24-33
- Gans, Herbert J. (1965) *The Urban Villagers. Group and Class in the Life of Italian American Slum*. New York: The Free Press
- Mauss, Armand L. (1975) *Social Problems as Social Movements*. Philadelphia: Philadelphia University Press
- Merton, Robert King (1976) „Epilogue. Social Problems and Social Theory.” In Merton, Robert King - Nisbet, John (1976) (eds.) *Contemporary Social Theory. 4th Edition*. New York: The Free Press p. 793-819
- Spector, Malcolm - Kitsuse, John I. (1975) „Social Problems: Re-Formulation.” In *Social Problems* 1975(21) p. 145-159

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma tükrözi a tudományos közösség központi törekvéseit a jelenlegi társadalmi problémák kritikai elemzésére, mint például a globális ökológiai problémák, háború és terrorizmus, egyenlőtlenség, kirekesztés, szegénység, diszkrimináció és mások.
- A kurzus megfelel a szakmai szervezetek ajánlásainak és a munkaadók képzési igényeinek olyan területeken, mint a szociális munka, humánerőforrás, közpolitika vagy az alkalmazott társadalomkutatás.
- A társadalmi problémák kialakulását és újratermelődését előidéző mechanizmusok megértése alapvető kompetenciának számít a társadalomtudományok területén dolgozó szakemberek képzésében.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	<ul style="list-style-type: none">• A sajátos elméletek és szakterminológia elsajátításának foka• Logikai koherencia és érvelési készségek	Zárthelyi vizsga	60%

10.5 Szeminárium / Labor	A megszerzett fogalmak és elméletek alkalmazásában megmutatózó készségek.	Szeminárium keretében tartott bemutató Szemináriumi dolgozat Aktív részvétel	40%
--------------------------	---	--	-----

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Minimum 5-ös értékelés az írásbeli vizsgán
- A szemináriumi tevékenységek minimum 50%-án való részvétel

A tanórákon (előadások és szemináriumok) való részvétel alapvető fontosságú a produktív munkavégzéshez, és magában foglalja az adott alkalomra kijelölt kötelező szövegek alapos elolvasását.

Az előadásokon való részvétel nem kötelező, de ajánlott.

A szemináriumokon való részvétel kötelező (a minimálisan elvárt jelenlétek száma: 8).

A plágiumot az egyetemi szabályzatnak megfelelően szankcionálják, beleértve a plágiumgyanús dolgozat pontszámának megvonását is.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

A fenntartható fejlődés általános ikonja

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

Kitöltés időpontja:
2025. 04. 28

Előadás felelőse:
Dr. PÉTER László

Szeminárium felelőse:
Dr. PÁSZTOR Gyöngyi

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 05. 06

Intézetigazgató:
Dr. LÁSZLÓ Éva